

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Zdiby, okres Praha - východ

Ke škole 48, 250 66 Zdiby

Identifikátor školy: 600 052 133

Zřizovatel: Obec Zdiby, Průběžná, 250 66 Zdiby

Školský úřad Praha-východ, Biskupská 7, 110 00 Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 7. listopad 2000

Čj.	032 149/00-5101
Signatura	oc5bu117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Málotřídní škola se dvěma třídami po dvou spojených ročnících, do níž docházejí celkem 32 žáci. Ročníky jsou rozděleny do dvou tříd takto: I. třída (1. a 2. ročník), II. třída (3. a 4. ročník). Do pátého ročníku přecházejí žáci převážně do Základní školy v Klecanech, ojediněle do jiných škol v Praze.

Výuka v prvním až čtvrtém ročníku probíhá podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035/97-20, včetně úprav a doplňků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byly sledovány a hodnoceny podmínky a průběh výuky v předmětech český jazyk, matematika, tělesná výchova a v bloku předmětů: hudební výchova, dramatická výchova a přírodověda. Následující body jsou pro sledované předměty obecně platné:

- Časově-tematické plány učitelky zpracovaly pro všechny vyučované předměty v obou třídách. Nebyly v nich shledány žádné zásadní nedostatky. Sledované vyučovací hodiny byly připravené, k výuce českého jazyka a matematiky sloužila přehledná, pro ročníky diferencovaná příprava na tabulích, připraveny byly také informativní materiály pro výuku přírodovědy.
- Personálně je výuka zajišťována dvěma odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami a vychovatelkou školní družiny, která nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku v základní škole a - přestože se pečlivě na výuku připravila a její hezký vztah k žákům byl zřetelný - zejména metody a formy práce jsou tímto faktem poznamenány. Velmi nepříznivá (pro dlouhodobější koncepční plánování) je věková skladba sboru (obě učitelky již dosáhly důchodového věku).
- Prostorové podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Škola má k dispozici dvě prostorné učebny, stejně velkou místnost pro školní družinu a prostorově vyhovující tělocvičnu v objektu školy. Vybavení pomůckami zůstalo od poslední inspekce bez větších změn a je průměrné. Škola dosud nemá k dispozici žádný počítač, který by mohl sloužit k administrativním činnostem vedení i pro práci žáků.
- Psychohygienické podmínky pro výuku jsou dobré. Povolena kapacita tříd není naplňována. Třídy jsou rozděleny na pracovní a relaxační část. V průběhu sledovaného dopoledního vyučování byla několikrát zařazena relaxační činnost.
- Ve sledované výuce byly zaznamenány některé nedostatky, které souvisely zejména s organizací práce ročníkových skupin. Především nebyla učitelkami věnována dostatečná pozornost žákům, kteří měli pracovat samostatně, učitelky nezkontrolovaly, zda žáci zadaný úkol dobře pochopili a práci úspěšně zahájili. Proto se objevovaly prostoje, někteří žáci nepracovali a vyučovací čas nebyl vždy efektivně využit. Po obsahové stránce a věcně byla výuka bez závad. Učitelky rozvíjely u žáků přiměřeně samostatnost, ohleduplnost k práci druhých, vedly je k respektování dohodnutých pravidel. V některých případech bylo věnováno málo času kontrole a práci s chybou. Výuka probíhala téměř výhradně frontálně, v jedné hodině pracovali žáci ve dvojicích, v ostatních hodinách byla výuka hromadná. Diferenciace uvnitř jednoho ročníku již v žádném ohledu neprobíhala. Při výuce byly využívány povolené učebnice a pracovní sešity. Přestože je škola poměrně dobře vybavena didaktickou technikou, v žádné ze sledovaných hodin nebyla využita.

- Motivace k výuce se objevovala zejména v úvodu vyučovací hodiny, v průběhu vyučovacích hodin byli žáci motivováni nejčastěji pochvalou a povzbuzením. Kontrola ze strany učitelek byla průběžná.
- Mezi učitelkami a žáky panovaly velmi pěkné vztahy. Žáci byli otevření a komunikativní.

Některá specifická zjištění, která se týkají jednotlivých předmětů:

Český jazyk

Členění učiva na část jazykovou, psaní, čtení a literární výchovu odpovídá osnovám zvoleného vzdělávacího programu, rovněž probírané učivo ve sledovaných hodinách odpovídalo učebním osnovám. Ani kontrolou zápisů v třídních knihách nebylo shledáno žádné jejich porušení. Aktuální příprava na sledované hodiny byla kvalitní a promyšlená, pro žáky byly připraveny kopírované materiály.

Ve všech čtyřech ročnících vyučují český jazyk učitelky s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Ve sledovaných hodinách českého jazyka byli žáci vedeni ke spisovnému vyjadřování, k odpovědím v celých větách. Žáci v prvním ročníku již získali poměrně správné návyky pro psaní a byli schopni samostatného přepisování jednoduchého textu. V hodinách byla zaznamenána práce s chybou.

Celkově byla výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách průměrná.

Matematika

Při výuce matematiky nebyly porušeny učební dokumenty, ve druhém ročníku byl stanovený počet hodin doplněn jednou vyučovací jednotkou z hodin, s nimiž může ředitel školy volně disponovat.

V obou třídách učitelky rozložily čas přímé práce s ročníkovými skupinami rovnoměrně, ale vždy v době přímé práce s jednou skupinou se žáci druhé skupiny částečně vymkli jejich kontrole. Chyběla zpětná vazba, častější hodnocení. Snížena byla efektivita výuky. Plánování a aktuální příprava na vyučování, organizace a používané metody a formy práce se žáky, účinnost motivace byly ve sledovaných hodinách průměrné, podmínky pro výuku a úroveň spolupráce mezi učitelkami a žáky byly velmi dobré.

Celkově byla výuka matematiky průměrná.

Tělesná výchova

Předmět je dotován dvěma hodinami týdně. O přestávkách žáci v době inspekce pouze svačili ve třídě, případně se prošli po chodbě školy. Nebyla využívána tělocvična, ve škole nejsou žádné další účelově zařízené prostory. V tomto ohledu proto není naplněn požadavek vzdělávacího programu na dalších 25 minut spontánního pohybového rekreačního programu denně. V průběhu sledované dopolední výuky byly zařazeny tělovýchovné chvílky.

V jedné třídě je výuka tělesné výchovy zajišťována plně kvalifikovanou učitelkou, ve druhé ji vyučuje pracovníce bez odborné i pedagogické způsobilosti. Organizace vyučovací hodiny byla ve sledovaných hodinách dobrá, neodborná výuka byla poznamenána neznalostí specifických metod a forem práce. Intenzita pohybu v úvodní části byla postačující (zahřátí žáků), v jedné z hodin byla věnována menší pozornost důkladnému rozcvičení. Při nácvičce nových prvků (kotoul vpřed, kotoul vzad) nebyly zcela dodrženy metodické řady.

Pro výuku předmětu má škola velmi dobré prostorové podmínky a kvalitní, plně postačující vybavení. Za příznivého počasí je možné pro výuku tělesné výchovy využívat i školního hřiště.

Metody a formy výuky byly průměrné, ostatní jevy (plánování, aktuální příprava, podmínky, motivace, hodnocení, interakce, komunikace) byly hodnoceny velmi dobře.

Dramatická výchova, hudební výchova a přírodověda

Ve II. třídě (3. a 4. ročník) byla sledována spojená výuka dramatické výchovy. Organizačně a metodicky byla výuka zvládnuta. Vyučující dobře žáky motivovala (vlastní tvorba veršů), objevovala se zpětná vazba a hodnocení ihned po výkonu. Vlastní obsah hodiny se ale částečně odchyloval od osnov předmětu dramatická výchova, omezil se převážně na hry s procvičováním paměti (Kimova hra). Chyběly především komunikační prvky, které jsou v učebních osnovách tohoto předmětu považovány za prioritní. V časově-tematickém plánu jsou však tyto prvky částečně obsaženy. Dramatickou výchovu ve škole vyučuje vychovatelka školní družiny bez odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni a bez způsobilosti pro výuku dramatické výchovy.

Ve II. třídě byla rovněž sledována spojená výuka předmětů hudební výchova (3. ročník) a přírodověda (4. ročník). Organizačně nebylo toto spojení předmětů dobře zvládnuto. Převážnou část vyučovací hodiny věnovala učitelka výuce přírodovědy, přestože žáci 3. ročníku nepracovali na zadaných úkolech z hudební teorie, nedošlo k žádné reakci učitelky na aktuální stav ve třídě. Výuka hudební výchovy byla výrazně neefektivní.

Celkově je výuka předmětů tohoto bloku hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech má průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

V oblasti **plánování** vypracovala ředitelka koncepční výhled na jeden školní rok (obecný), jehož konkretizace dostala podobu v *Časovém plánu úkolů pro školní rok 2000/2001*. Úkoly jsou začleněny do jednotlivých měsíců. Jsou konkrétní. Byly diskutovány v pedagogickém sboru a garanti jednotlivých akcí jsou zřejmí. Tento způsob plánování je pro prostředí málotřídní školy zcela postačující. Rodiče byli s plánem seznámeni na počátku školního roku, se zřizovatelem projednává ředitelka zejména rozvoj materiálně-technického zabezpečení výuky i provozu.

Učební plán zvoleného vzdělávacího programu není ve škole dodržen. Hudební výchově v prvním, druhém a čtvrtém ročníku a prvouce ve třetím ročníku je v týdenním rozvrhu, který byl ředitelkou pevně stanoven pro všechny ročníky, věnován menší podíl vyučovacího času než určuje učební plán vzdělávacího programu Obecná škola. Výuka není rozšiřována žádnými nepovinnými předměty. Celkový počet vyučovacích hodin týdně byl dodržen.

Ve škole je jeden žák se závažnější specifickou vývojovou poruchou učení. Škola mu umožnila docházku do školy, přestože rodiče nepožádali o integraci. Nepožaduje na žáka žádné další finanční prostředky, i když je mu podle sdělení poskytována pomoc v době mimo vyučování.

Organizační struktura školy je vzhledem k její velikosti jednoduchá. V organizaci rozsahu a členění výuky vedení školy nevyužilo možností, které nabízí návrh pojetí učebních osnov Obecné školy. Už od prvního ročníku mají žáci veškerou školní činnost organizovanu pomocí pevného rozvrhu. Nedochozí k samostatnému propojování činností učitelkou tak, aby vlastní členění času na pravidelné jednotky postupně vyplývalo z aktuálního stavu ve třídě a na pevném a systematickém základě se ustálilo až v závěru třetího ročníku, a především v ročnících vyšších.

Ředitelka si ponechala všechny rozhodovací, řídicí i kontrolní kompetence. Škola vede veškerou předepsanou povinnou dokumentaci. V její administrativní úrovni nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav.

Školní řád není označen datem vydání, není v něm uvedeno, kdy byl projednán pedagogickou radou. Členění ani obsah školního řádu nejsou v souladu s ustanovením § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav. Má direktivní charakter, neobsahuje práva žáků. Chybí ustanovení o uvolňování žáků. Součástí řádu školy je ustanovení o zákazu zneužívání návykových látek ve škole podle pokynu MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22. Výroční zpráva obsahuje všechny části tak, jak je ukládá zákon 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav. Její zpracování je pouze průměrné. Zpráva nemůže sloužit autoevaluačním potřebám vedení školy.

Pedagogické rady jsou svolávány alespoň jednou za čtvrtletí. O radách jsou vedeny zápisy, které svědčí o tom, že ředitelka školy přenáší všechny informace poskytované Školským úřadem Praha-východ až na úroveň školy. Kromě pedagogických rad jsou svolávány pravidelné porady všech pedagogických pracovníků k aktuálním událostem ve škole (rovněž o těchto poradách jsou vedeny zápisy).

Ředitelka školy vydává rozhodnutí v souladu s ustanovením § 3, odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav. Doloženo bylo rozhodnutí o odkladu školní docházky, které bylo vydáno na základě žádosti rodičů a vyjádření příslušné pedagogicko-psychologické poradny.

Informace o průběhu a výsledcích výuky jsou rodičům poskytovány běžnými způsoby. Škola organizuje pravidelná kulturní vystoupení pro rodiče žáků (Vánoce, závěr školního roku).

V oblasti **vedení a motivování pracovníků** je operativní řízení pružné, úkoly jsou plněny a problémy řešeny bez dlouhých odkladů. Styl práce ředitelky školy lze označit jako demokratický.

Pro hodnocení práce pedagogických pracovníků a přidělování nadtarifních složek mzdy má ředitelka stanovena kritéria (v písemné podobě). Základem těchto kritérií jsou pracovní výsledky. Některá ustanovení jsou příliš obecná a spíše proklamativní. Ředitelka preferuje kvalitu výchovně vzdělávací práce, sleduje a hodnotí přístup učitelek k žákům. Pracovnice školy tato kritéria osobně obdržely v písemné podobě.

Ve škole pracují dvě plně kvalifikované učitelky v důchodovém věku a vychovatelka školní družiny bez odborné a pedagogické způsobilosti (vyučuje i některé předměty výchovného charakteru). V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škola využívá zejména nabídky Pedagogického centra v Praze. Problémem je zastupování v případě takto vzniklé nepřítomnosti.

Vedení školy nemá zaveden žádný systém pravidelného sebehodnocení školy. Jediným prostředkem je výroční zpráva.

Vzhledem k velikosti školy je systém **kontroly**, který ředitelka školy využívá, dostačující.

Základem je neustálý denní kontakt s oběma pedagogickými pracovníci školy. Pedagogickou dokumentaci ředitelka kontroluje v pravidelných intervalech (nebyly shledány žádné nedostatky).

Hospitační činnost je vzhledem k podmínkám školy a ke skutečnosti, že ředitelka školy je zároveň třídní učitelkou ve II. třídě, dostatečná (počet i rozvržení hospitovaných hodin). O svých hospitacích si ředitelka vede písemné záznamy, vyvozuje z nich závěry, ukládá opatření a ta následně kontroluje. Záznamy o provedených hospitacích jednotliví sledovaní pedagogičtí pracovníci podepisují. Při rozboru hodiny po společné hospitaci ředitelka prokázala schopnost dobře vyhodnotit průběh a úroveň vyučovací hodiny.

Škola je v kontaktu se Základní školou v Klecanech, kam odchází většina absolventů. Do žádného vnějšího kontrolního systému (např. Kalibro) škola zapojena není.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem k typu a velikosti školy je rozsah plánování přiměřený a účelný. Úroveň plánování je velmi dobrá. Organizační struktura školy umožňuje účinné řízení školy. Organizace je hodnocena jako velmi dobrá. Vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni. Kontrolní systém je vzhledem k velikosti školy hodnocen jako velmi dobrý.

Celkově byla kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti Základní školy Zdiby ve školním roce 1999/2000
- Plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001
- Koncepce školy
- Řád školy
- Inspekční zpráva ČŠI čj. O-03-05/9798-06 Kou ze dne 25. listopadu 1997
- Inspekční zpráva ČŠI čj. O-03-05/9798-04 Kou ze dne 25. listopadu 1997
- rozvrh hodin
- časově-tematické plány sledovaných předmětů
- roční plán činnosti školy na školní rok 2000/2001
- kritéria pro stanovení výše osobního hodnocení
- zápisy z pedagogických rad
- třídní knihy ze školního roku 1999/2000
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy ze školního roku 2000/2001
- hospitační záznamy inspektorů ČŠI
- žákovské knížky a vzorek žákovských písemností
- personální dokumentace

ZÁVĚR

Podmínky:

Prostorové a materiální podmínky školy jsou s ohledem na velikost školy velmi dobré. Škola má k dispozici prostorné učebny i místnost pro školní družinu. Přímo v objektu školy je dostatečně velká tělocvična. Výuka je zajišťována učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve většině hodin. Obě kvalifikované učitelky jsou důchodového věku a v blízké budoucnosti tedy vyvstane otázka, kdo ve škole zaujme jejich místa.

Podmínky výuky jsou celkově velmi dobré.

Vzdělávání:

Průběh vzdělávání byl sledován prostřednictvím celkem 18 hospitovaných hodin.

Velmi dobře byla hodnocena výuka tělesné výchovy.

Průměrnou úroveň měly předměty: český jazyk, matematika a blok předmětů (dramatická výchova, hudební výchova, přírodověda).

Na základě těchto zjištění byl průběh vzdělávání celkově hodnocen jako průměrný.

Řízení:

Úroveň plánování je velmi dobrá. Organizační struktura školy umožňuje její účinné řízení. Organizace je hodnocena jako velmi dobrá. Vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni. Kontrolní systém je vzhledem k velikosti školy hodnocen jako velmi dobrý.

Systém řízení školy byl hodnocen jako velmi dobrý.

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků, které byly škole přiděleny ze státního rozpočtu.

Na základě sledovaných jevů při hodnocení kvality vzdělávání a řízení byla škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná

V Kutné Hoře, dne 20. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. 11. 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Marie Nováková

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha-východ	11.12.2000	032 175/00-5101

Zřizovatel - Obec Zdiby	11.12.2000	032 176/00-5101
Rada školy	nebyla zřízena	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány